

La pilota de platja, exemple de joc cooperatiu a Educació Física

Federic Sbert Balle
Ernesto Mercadal Berg

ESTUDIANTS MAGISTERI D'ED. FÍSICA

A l'àrea d'Educació Física, a l'hora de treballar el concepte de cooperació, trobem infinitats d'opcions per fer-ho en forma de joc col·lectiu. És cert que en molts de casos per aconseguir assolir un objectiu busquem fórmules que s'allunyen de la simplicitat fent que la complexitat de l'activitat minvin les possibilitats de resultats positius del nostre treball. En aquest cas nosaltres presentem una forma jugada molt simple que ens ofereix una gran varietat de situacions on, si no es crea una xarxa de col·laboració, comunicació i implicació de tot el grup, la tasca no pot ser realitzada amb possibilitat d'èxit.

Aquest joc, que l'anomenarem, "la pilota de platja" no presenta cap dificultat quant a capacitat o habilitats. Simplement amb un colpeig senzill de baix a dalt a una pilota lleugera, que et permet un mínim de temps de reacció, ja es pot jugar, ara bé, es necessita cert compromís cognitiu i un alt grau d'implicació en el treball en grup. És per aquest motiu que nosaltres creiem que aquest joc es pot començar a proposar a partir d'un tercer curs avançat i així progressar cap a cursos superiors essent a cinquè i sisè on, tal vegada, més profit en podrem extreure d'aquesta situació, en poder aplicar totes les seves possibles variants.

El joc de "la pilota de platja" consisteix a aconseguir fer una seqüència de colpejos, un jugador darrera l'altre, per així poder ferir tot el grup la pilota, de forma ordenada i sense que aquesta caigui morta al terra o deixant que només pegui un bot. Un cop realitzat el colpeig, el jugador que ha realitzat

aquest gest tècnic s'ha de separar del grup ràpidament i asseure's per mostrar que ja ha participat i que ha duit a terme la seva missió gestual. Així, un darrera l'altre, van colpejant la pilota i els alumnes es van fent enrere i asseient-se de forma que només queden drets aquells jugadors que encara no han fet el colpeig. Un cop aconseguida aquesta primera fase del joc, la passa següent és realitzar el procés a la inversa, és a dir, s'aixequen d'un en un i colpegen la pilota a fi d'aconseguir que tot el grup quedi dret sense haver perdut el control de la pilota.

Creiem que en aquest joc es poden aplicar diferents variants que ajuden a disminuir la dificultat del joc, com pot ser jugar amb un globus en lloc d'una pilota, jugar només a fer la primera fase del joc, deixar que la pilota boti, etc. I d'altra banda, situacions que fan que el joc augmenti de dificultat com pot ser jugar amb gran grup, utilitzar un mòbil que no es mantingui massa temps a l'aire, no deixar que la pilota toqui al terra, crear dos grups i anar jugant simultàniament i quan s'ha realitzat el colpeig a un grup es passa a jugar a l'altre grup creant així una cadena de joc on els alumnes estan pendents de dos jocs en dos grups diferents. També es pot introduir una segona pilota i crear la necessitat d'haver d'estar atent a dos mòbils i dues situacions de joc amb estructures similar però ritmes diferents.

Com podem veure, aquest joc, a partir d'un senzill gest tècnic i amb un material fàcil d'obtenir, ens ofereix un ampli ventall de possibilitats d'execució. Joc com a mitjà per aconseguir l'objectiu de la cooperació entès com a treball comú duit a terme per un grup de persones amb la finalitat d'aconseguir un objectiu compartit utilitzant un mètode, també comú, en lloc de treballar de forma separada i de forma competitiva. Això doncs provoca la necessitat d'implicació de tot el grup i la impossibilitat d'estar desconnectat del joc en crear-se una mena de pressió grupal que t'empeny a no errar ni en el gest ni en la falta de connexió amb el joc.

S'ha de prendre una decisió sobre les diferents variants tàctiques de resolució que planteja el joc com de la seva execució, i es crea per tant, una situació on el grup exerceix una exigència que nosaltres, com a formadors, sí hem de permetre sempre i quan estiguin ben establerts els límits fins on es pot arribar. És una situació que s'ha de deixar que aparegui, com a propi element de funcionament del joc, però sempre deixant clar que en aquest petit espai de discussió seran els alumnes, qui mitjançant les nostres pautes, ja treballades i assimilades, resolguin els possibles conflictes, de forma ràpida per poder continuar el joc i enfrontant-lo sempre com una qüestió que millori el funcionament del grup i mai com a una penalització individual. Aquestes situacions provoquen que alumnes que amb facilitat desconnecten de les activitats rebien la demanda de col·laboració per part del grup ja que sense la participació de tots el joc no pot arribar a bon port. Així doncs es poden observar com sorgeixen situacions de discussions sobre l'organització del grup en l'espai, sobre la forma òptima del colpeig, sobre l'ordre i formes d'organització per a dur a terme l'acció sorgint així també, la possibilitat per part del nin no especialment hàbils d'assolir rols important i de decisió sobre el grup al sentir-se implicats i necessaris en l'elaboració de la tasca.

En conclusió, obtenir un gran rendiment a una forma jugada molt senzilla que a partir de la proposta d'un repte crea una gran motivació a l'alumnat i la necessitat de creació d'una gran xarxa de col·laboració per resoldre un problema comú.